

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 maja 2013 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach oddalił powództwo T. N. przeciwko (...) Towarzystwu (...) na (...) Spółce Akcyjnej w S. o odszkodowanie i zadośćuczynienie oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na ustaleniu, że w dniu 26 stycznia 2010 roku powód zawarł z (...) Bankiem (...) SA w W. (Bankiem) umowę pożyczki gotówkowej w kwocie 9.221,06 zł, na którą to kwotę składała się między innymi składka ubezpieczeniowa w kwocie 1.326,32 zł. Powoda jako ubezpieczonego objęto ochroną ubezpieczeniową na podstawie „Warunków grupowego ubezpieczenia na życie pożyczkobiorców pożyczek gotówkowych udzielonych przez Bank” oraz „Warunków grupowego ubezpieczenia utraty pracy dla pożyczkobiorców pożyczek gotówkowych udzielonych przez Bank” (...). Powód potwierdził, że przed przystąpieniem do umów ubezpieczenia otrzymał tekst (...). Ubezpieczającym był Bank, a ubezpieczycielem pozwany. W § 10 (...) przewidziano, że w przypadku całkowitej trwałej niezdolności do pracy ubezpieczonego wysokość sumy ubezpieczenia równa jest wysokości salda zadłużenia wynikającego z pierwotnego harmonogramu spłat pożyczki powiększonego o odsetki. W § 2 pkt 1 (...) określono, że całkowita trwała niezdolność do pracy to niezdolność ubezpieczonego do wykonywania jakiejkolwiek pracy w dowolnym zawodzie, zarówno w dniu potwierdzenia istnienia tej niezdolności jak i przewidywalnej przyszłości, trwająca nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy; niezdolność do pracy musi być dodatkowo stwierdzona orzeczeniem organu rentowego (ZUS) i ustalana jest przez ubezpieczyciela po upływie okresu określonego powyżej. Orzeczeniem z dnia 3 lutego 2012 roku ustalono, że powód jest całkowicie niezdolny do pracy do dnia 31 stycznia 2013 roku, zaś orzeczeniem z dnia 26 listopada 2012 roku ustalono, że jest on całkowicie niezdolny do pracy do dnia 31 sierpnia 2013 roku.

Sąd zważył, że powód zażądał przede wszystkim zapłaty kwoty 5.136,46 zł tytułem odszkodowania, powołując się na roszczenie zgłoszone pozwanemu za pośrednictwem Banku w lutym 2012 roku. Z akt szkodowych wynika, że roszczenie to dotyczy wypłaty świadczenia z tytułu całkowitej trwałej niezdolności do pracy powoda. W przedmiotowej sprawie bezsporne między stronami było to, że pozwany

w związku z zawarciem między powodem i Bankiem umowy pożyczki udzieliła powodowi ochrony ubezpieczeniowej między innymi na podstawie „Warunków grupowego ubezpieczenia na życie pożyczkobiorców pożyczek gotówkowych udzielonych przez Bank”.

Sąd Rejonowy uznał, że strona powodowa nie sprostала obowiązkowi udowodnienia całkowitej trwałej niezdolności do pracy w znaczeniu, jakie pojęciu temu nadają (...). Nie przedstawiła ona bowiem żadnego dowodu, z którego wynikałoby, że powód był lub jest całkowicie i trwale niezdolny do pracy. W szczególności wniosek taki nie wypływa z orzeczeń lekarza orzecznika ZUS, gdzie czas trwania niezdolności do pracy oznaczono najpierw na dzień 31 stycznia 2013 roku, a następnie na dzień 31 sierpnia 2013 roku, nie wskazując tym samym, aby niezdolność powoda do pracy miała charakter trwały.

Skoro tak, to powód nie udowodnił, aby zaszedł przewidziany w umowie ubezpieczenia wypadek w życiu powoda jako ubezpieczonego, to jest, aby po stronie powoda powstała całkowita i trwała niezdolność do pracy w rozumieniu § 2 pkt 1 (...). Stąd na pozwanym nie spoczywa obecnie obowiązek spełnienia świadczenia odszkodowawczego określonego w (...), które stanowią część umowy ubezpieczenia łączącej strony procesu.

Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy na podstawie art. 805 k.c. orzekł jak w punkcie 1. sentencji wyroku o żądaniu zapłaty odszkodowania.

Sąd zważył, że powód zażądał także zapłaty kwoty 1.326 zł tytułem zadośćuczynienia za straty na zdrowiu i straty moralne wynikające z podpisania umowy z danym ubezpieczycielem, to jest pozwanym. Sąd uznał żądanie

to za nieudowodnione. Podobnie za nieudowodnione Sąd uznał żądanie oparte na art. 189 k.p.c. ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Od wskazanego wyroku apelację złożył powód, zaskarżając go części, to jest w zakresie oddalenia kwoty 5.136,46 zł tytułem odszkodowania zarzucając niezgodność ustaleń faktycznych sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w szczególności poprzez ustalenie, że powód nie udowodnił podstawy faktycznej swojego roszczenia. W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, że Sąd I instancji błędnie zinterpretował treść § 2 pkt 1 ogólnych warunków umowy dotyczący terminu „całkowitej niezdolności do pracy”.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 5.136,46 zł oraz kosztów procesu, a ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Trafnie zarzuca apelujący, że Sąd Rejonowy błędnie zinterpretował treść ogólnych warunków ubezpieczenia (OWU), mających zastosowanie w sprawie, jednakże wbrew twierdzeniom zarzutu apelacji owa błędna interpretacja nie stanowi o błędnych ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego. Ustalenia te są bowiem prawidłowe, znajdują oparcie z zgromadzonych dowodach i Sąd Okręgowy je w pełni podziela. Kwestia wykładni postanowień OWU zasadza się w sferze zastosowania przepisów prawa materialnego.

Jak ustalił Sąd Rejonowy „całkowita trwała niezdolność do pracy” to zgodnie z OWU (§ 2 pkt 1) niezdolność ubezpieczonego do wykonywania jakiegokolwiek pracy w dowolnym zawodzie, zarówno w dniu potwierdzenia istnienia tej niezdolności, jak i przewidywanej przyszłości, trwająca nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy, stwierdzona orzeczeniem organu rentowego.

Prawidłowe rozumienie „całkowitej trwałej niezdolności do pracy”, co wynika jasno z treści powołanej definicji, jest takie, że całkowita trwała niezdolność do pracy zachodzi, w sytuacji, gdy niezdolność ta trwa przez okres 12 miesięcy. Z treści przytoczonej definicji nie wynika, że omawiana niezdolność do pracy musi być nieodwracalna i nieustająca. Zatem błędnie Sąd I instancji przyjął, że niezdolność ta powinna mieć charakter trwały, a owa trwałość ma wynikać z orzeczenia odpowiedniego organu rentowego. W świetle przytoczonej definicji trwałość niezdolności do pracy wyraża się w tym, że istnieje ona przez okres co najmniej 12 miesięcy.

Z przedstawionych przez powoda orzeczeń lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika okres 12 miesięcznej całkowitej niezdolności do pracy powoda. Powód przedstawił bowiem orzeczenie z dnia 3 lutego 2012 roku, w którym powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do dnia 31 stycznia 2013 roku oraz orzeczenie z dnia 26 listopada 2012 roku, w którym niezdolność tą u powoda orzeczono do dnia 31 sierpnia 2013 roku.

Uwzględniając powyższe uznać należy, że spełniony został warunek z umowy ubezpieczenia towarzyszącej umowie pożyczki powodujący konieczność zapłaty przez ubezpieczyciela kwoty odpowiadającej wysokości zadłużenia powoda. Jeżeli zaś chodzi o wysokość dochodzonego odszkodowania to wskazać należy, że pozwany nie zakwestionował samej kwoty dochodzonej pozwem z tytułu odszkodowania. Powództwo o odszkodowanie jest więc na mocy art. 805 § 1 k.c. uzasadnione.

O ustawowych odsetkach Sąd orzekł na mocy art. 817 § 1 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu od dnia wytoczenia powództwa. Jak wynika ze zgromadzonych w sprawie dowodów powód wzywał przed wytoczeniem powództwa pozwanego do zapłaty, który w terminie 30 dni od zawiadomienia o szkodzie nie wypłacił należnego odszkodowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił wyrok w zaskarżonej części na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 5.136,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 455 k.c.

Powód domagał się w pozwie łącznie zasądzenia kwoty 6.462,46 zł, a uzyskał ostatecznie kwotę 5.136,46 zł, a zatem wygrał powództwo w 79 %, a pozwany w takiej samej wysokości przegrał proces (1.326 zł / 6.462,46). Mając na uwadze powyższe oraz to, że w sprawie nie zostały uiszczone koszty sądowe wobec zwolnienia powoda od kosztów sądowych, Sąd Okręgowy nakazał pobrać od pozwanego kwotę 256 zł (opłata od pozwu 324 zł x 79 %), a od powoda z zasądzonych roszczenia kwotę 68 zł (opłata od pozwu 324 x 21 %) na rzecz Sądu Rejonowego na podstawie art. 113. ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2010 r. nr 90 poz. 494 ze zm.) w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c.

Przed Sądem I instancji powód był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, który nie zgłosił żądania zasądzenia kosztów. Strona pozwana natomiast wniosła o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd Okręgowy za zasadne uznał odstąpienie od obciążenia powoda obowiązkiem zwrotu stronie pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o treść art. 102 k.p.c. Sąd doszedł do wniosku, iż w sprawie zaszły szczególne okoliczności uzasadniające takie orzeczenie. Świadczy o tym trudna sytuacja materialna i zdrowotna powoda.

Apelacja powoda, który korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych okazała się uzasadniona w całości. Stąd na podstawie art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 k.p.c. Sąd Okręgowy nakazał pobrać od pozwanego kwotę 256 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od apelacji na rzecz Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika powoda z urzędu o przyznanie wynagrodzenia za podstępowanie apelacyjne. Pełnomocnik powoda z urzędu nie złożył bowiem ani w apelacji, ani w toku postępowania apelacyjnego oświadczenia zgodnie z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013r., poz. 461), że koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części. Wprawdzie na rozprawie apelacyjnej reprezentujący powoda aplikant adwokacki M. R. z upoważnienia adw. M. B. działającego z substytucji adw. A. Ż. wniósł o zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu lecz jednocześnie nie złożył oświadczenia, o którym mowa w § 20 wyżej wymienionego rozporządzenia, co uniemożliwiło przyznanie pełnomocnikowi wynagrodzenia (elektroniczny protokół rozprawy z dnia 18 lutego 2014 roku, minuta 9 sek. 47-50).